

האין קרא

שנאמר וישכם אברהם בבקר. ואם האמר והיכי מוכח מהאי קרא דזריון מקדימין למלוה ואין מקדימין טפי מלפניו והא צפרק גיד הנשה (חולין פא-ס) יליף ר' אבהו מהאי קרא דתלמיד חכם לא ילא יחידי בלילה ויש לומר דהכא מוכח מקרא דעקיפה ללא היה נמנע אברהם מללאת יחידי בלילה דלוחי מלוה איין כזוקין ועוד דשני נעריו היו עמו והאם מוכח מוישכם אברהם בבקר דכתיב גבי סדום ללא היה מלוה ויחידי היה שלא רלה שיראו במפלתן של סדום:

והשתא דקיימא לן דלכולי עלמא אור אורתא הוא מכדי בין לרבי יהודה ובין לר' מאיר חמין אינו אסור אלא משש שעות ולמעלה ונבדוק בשית *וכי תימא *זריון מקדימין ויקרא למצות נבדוק מצפרא דכתיב °וביום השמיני ימול בשר ערלתו ותניא *כל היום כולו בשר למילה אלא שזריון מקדימין למצות שנאמר וישכם אברהם בבקר

- א) זמן המילה ביום השמיני ולא קודם כמפורש בתורה, ודווקא ביום ולא בלילה. וכך שנו חכמים [ינמות עג]: 'השמיני ימול', יכול בין ביום ובין בלילה תלמוד לומר 'ביום', אין לי אלא שנמול לשמונה, נמול לט' ול"ו ולי"א מניין, תלמוד לומר 'וביום', ע"ש [עין שנת קלא]. ואם נמול תוך שמונה, כתב הרא"ש בפרק י"ט דשבת [סימן ה] בשם הר"ש דאין צריך להטיף ממנו דם ברית, ובהגהות מיימוניות פ"א ממילה (פא ס) כתב דכשמלוהו בלילה צריך להטיף ממנו דם ברית, ולילה אף לאחר שמונה גריע מתוך שמונה וביום. וזהו דעת רבינו הרמ"א שכתב, עבר ומל בלילה צריך לחזור ולהטיף ממנו דם ברית, מלו תוך שמונה וביום יצא. עכ"ל. וסבירא ליה דדיעות אלו לא פליגי, ואף שלפי הסברא טפי גריעא תוך שמונה שעדיין לא הגיע זמנו לימול, מנימול לאחר שמונה שכבר הגיע זמנו ומלו בלילה, ועכ"פ שוין הן, והרא"ש מחולק עם הגהות מיימוניות, וזהו דעת רבינו הב"י בספרו הגדול ע"ש, מ"מ רבינו הרמ"א לא ס"ל כן, וטעמו נראה דביום הוא זמן המילה לכל העולם, ולכן אע"פ שתנוק זה עדיין בתוך שמונה מ"מ הוי מילה, משא"כ בלילה:
- ב) זמן המילה ביום השמיני ולא קודם כמפורש בתורה, ודווקא ביום ולא בלילה. וכך שנו חכמים [ינמות עג]: 'השמיני ימול', יכול בין ביום ובין בלילה תלמוד לומר 'ביום', אין לי אלא שנמול לשמונה, נמול לט' ול"ו ולי"א מניין, תלמוד לומר 'וביום', ע"ש [עין שנת קלא]. ואם נמול תוך שמונה, כתב הרא"ש בפרק י"ט דשבת [סימן ה] בשם הר"ש דאין צריך להטיף ממנו דם ברית, ובהגהות מיימוניות פ"א ממילה (פא ס) כתב דכשמלוהו בלילה צריך להטיף ממנו דם ברית, ולילה אף לאחר שמונה גריע מתוך שמונה וביום. וזהו דעת רבינו הרמ"א שכתב, עבר ומל בלילה צריך לחזור ולהטיף ממנו דם ברית, מלו תוך שמונה וביום יצא. עכ"ל. וסבירא ליה דדיעות אלו לא פליגי, ואף שלפי הסברא טפי גריעא תוך שמונה שעדיין לא הגיע זמנו לימול, מנימול לאחר שמונה שכבר הגיע זמנו ומלו בלילה, ועכ"פ שוין הן, והרא"ש מחולק עם הגהות מיימוניות, וזהו דעת רבינו הב"י בספרו הגדול ע"ש, מ"מ רבינו הרמ"א לא ס"ל כן, וטעמו נראה דביום הוא זמן המילה לכל העולם, ולכן אע"פ שתנוק זה עדיין בתוך שמונה מ"מ הוי מילה, משא"כ בלילה:
- ג) זמן המילה ביום השמיני ולא קודם כמפורש בתורה, ודווקא ביום ולא בלילה. וכך שנו חכמים [ינמות עג]: 'השמיני ימול', יכול בין ביום ובין בלילה תלמוד לומר 'ביום', אין לי אלא שנמול לשמונה, נמול לט' ול"ו ולי"א מניין, תלמוד לומר 'וביום', ע"ש [עין שנת קלא]. ואם נמול תוך שמונה, כתב הרא"ש בפרק י"ט דשבת [סימן ה] בשם הר"ש דאין צריך להטיף ממנו דם ברית, ובהגהות מיימוניות פ"א ממילה (פא ס) כתב דכשמלוהו בלילה צריך להטיף ממנו דם ברית, ולילה אף לאחר שמונה גריע מתוך שמונה וביום. וזהו דעת רבינו הרמ"א שכתב, עבר ומל בלילה צריך לחזור ולהטיף ממנו דם ברית, מלו תוך שמונה וביום יצא. עכ"ל. וסבירא ליה דדיעות אלו לא פליגי, ואף שלפי הסברא טפי גריעא תוך שמונה שעדיין לא הגיע זמנו לימול, מנימול לאחר שמונה שכבר הגיע זמנו ומלו בלילה, ועכ"פ שוין הן, והרא"ש מחולק עם הגהות מיימוניות, וזהו דעת רבינו הב"י בספרו הגדול ע"ש, מ"מ רבינו הרמ"א לא ס"ל כן, וטעמו נראה דביום הוא זמן המילה לכל העולם, ולכן אע"פ שתנוק זה עדיין בתוך שמונה מ"מ הוי מילה, משא"כ בלילה:
- ד) זמן המילה ביום השמיני ולא קודם כמפורש בתורה, ודווקא ביום ולא בלילה. וכך שנו חכמים [ינמות עג]: 'השמיני ימול', יכול בין ביום ובין בלילה תלמוד לומר 'ביום', אין לי אלא שנמול לשמונה, נמול לט' ול"ו ולי"א מניין, תלמוד לומר 'וביום', ע"ש [עין שנת קלא]. ואם נמול תוך שמונה, כתב הרא"ש בפרק י"ט דשבת [סימן ה] בשם הר"ש דאין צריך להטיף ממנו דם ברית, ובהגהות מיימוניות פ"א ממילה (פא ס) כתב דכשמלוהו בלילה צריך להטיף ממנו דם ברית, ולילה אף לאחר שמונה גריע מתוך שמונה וביום. וזהו דעת רבינו הרמ"א שכתב, עבר ומל בלילה צריך לחזור ולהטיף ממנו דם ברית, מלו תוך שמונה וביום יצא. עכ"ל. וסבירא ליה דדיעות אלו לא פליגי, ואף שלפי הסברא טפי גריעא תוך שמונה שעדיין לא הגיע זמנו לימול, מנימול לאחר שמונה שכבר הגיע זמנו ומלו בלילה, ועכ"פ שוין הן, והרא"ש מחולק עם הגהות מיימוניות, וזהו דעת רבינו הב"י בספרו הגדול ע"ש, מ"מ רבינו הרמ"א לא ס"ל כן, וטעמו נראה דביום הוא זמן המילה לכל העולם, ולכן אע"פ שתנוק זה עדיין בתוך שמונה מ"מ הוי מילה, משא"כ בלילה:

האין קרא

אזין לתמוה, דכיון דזריון מקדימין למצות למה לא ימולו קודם התפלה. דזה אפשר, חדא דתפלה היא מצוה תדירית ויש בה הרבה מצות צצית ותפילין וקריאת שמע ותפלה, ועוד שהרי מצוה לעשות סעודה וקודם התפלה לא יוכלו לטעום. אמנם זהו וודאי אף הקהל כבר התפללו והמוהל או הסנדק או אב הבן לא התפללו עדיין מאיזו סיבה, ימולו ואח"כ יתפללו. ומילה קודמת למת מצוה, ואם האב אונו יתבאר בסימן שמ"א (פ"י). ואם המילה הונחה מפני חולי של התנוק, ואיתרמי המילה והפדיון הבן ביום אחד, ג"כ מקדימין המילה, אף שהפדיון הוא בזמנו והמילה היא שלא בזמנה מ"מ מילה עדיפא מינה. אם לא שעדיין אין יכולין למולו והגיע זמן הפדיון דאז פודין אותו גם כשלא נמול עדיין. ובראש השנה כשחל מילה, מקדימין ג"כ המילה להתקיעות כמבואר באו"ח סימן תקפ"ד (פ"ד) ולכל המצות מילה קודמת:

ח ושנו חכמים כמשנה [סס] שכל היום כשר להמצות שחובתן ביום, ותניא בפסחים [ד]. כל היום כשר למילה אלא שזריון מקדימין למצות, שנאמר בהעקדה (נלאש"ס כג א) וישכם אברהם בבקר. ודע דכמשנה דמגילה שם דחשיב כל מצות פרטיות שכשרים כל היום ולא חשיב מילה בהדייהו, ע"ש. ונ"ל דבכוונה שבקה התנא, דוודאי גם במילה כן הוא, אלא שבשאר מצות אין קפידא כל כך אם נאחר מעט אף שבוודאי מצוה להקדים, אבל במילה שהוא חותם ברית קודש ובוה נכנס לקדושה יש קפידא גדולה שלא לאחרה, ולכן גם בכרייתא לא תני הך דזריון מקדימין רק למילה. ויש לנו לצווח על מנהג זמנינו שמאחרין המילה כמה שעות ביום מפני שטותים שלא באו כל הקרואים וכדומה שטותים כאלה, ויש מקומות שמאחרין עד אחר חצות היום, והוא עון פלילי:

האין קרא

האין קרא [בילקוט רמז פ"ן קרא לשם בן נח ומל את בשר ערלתו וישמעאל בנו בעצם היום גבורת השמש בחצי היום בעשור לחודש ביום הכיפורים, וזהו כוונת הכתוב בעצם היום הזה בעיצומו של יום בגבורת השמש, וכ"ה מדרש שמות פ"ח פ"י],

סימן כ"א

ובזית רענן [לבעל

המ"א] הקשה דהא קי"ל זריזין מקדימין למצוה, דהיינו מצפרא כדאיתא בפסחים ד., ותירץ שעשה בכוונה לפרסם נגד בני דורו, עכ"ל המ"א.

סימן וקדמתו ג"כ

ושמעתי ממוה"ג ראש הישיבה ר' דוד פיינשטיין שליט"א

ולענין סברת השעה"צ בסימן תמד (ס"ק כד) צ"ע, דלא מצינו שהחמירו בזה הפוסקים במילה שלא בזמנה למול קודם התפלה וכדומה, ולכאורה אם יש חיוב מה"ת איך אפשר להמתין על זה. ולכן צ"ע למעשה. ואע"ג דליכא מנהג ברור בזה, מכ"מ הוראה להתמיר בזה הוי דבר חדש כמש"כ הדבר אברהם בחלק א שלו, וא"כ הפשטות הוא דליכא חשש אלא באיחור מזמן בקר לערב וכדומה, דמשום זה מצינו ענין דזריזים מקדימים למצוות ואין לאב להתאחר בזה בלי טעם. אבל א"צ להטריח העולם לבא לזה בזמן מוקדם בבוקר, אלא בשעה כמו שהוא רגיל בכל ברית. ועיין בדבר אברהם ח"ב סוף סימן ד במש"כ דכל הרבנים חולקים עליו בהוראה זו ולכן הלכה זו רופפה היא בידו ע"ש.

סימן וקדמתו ג"כ (מורה נבוכים ח"א)

עיינ מש"כ בשעה"צ (או"ח סימן תמד ס"ק כד) שכתב דיש חילוק בין תשביתו ובין דין דזריזים למצות וענין למול בנו אחרי שעבר זמנו, ומשמע בשעה"צ דיותר חמור זמן מילה בכה"ג דמצינו דיש ענין להקדים בכל רגע ורגע, אלא שלמעשה מצות תשביתו עדיף דא"א לתקן אח"כ ולפיכך צריך לחזור ולבער את חמצו אפילו אם ידחה המילה ליום אחר ע"ש.

ומשמע מהגר"א ורמ"א שם דליכא איסור בכל שעה ושעה ממש, אלא דכל יומא הוא בחיוב עונש אחר. אבל יש לעיין אם מיניה וביה באותו יום אם שייך עונש נוסף על מה דלא הקדים באותו יום. וע"פ מש"כ השעה"צ בסימן תמד משמע דיש חשש דכל רגע. וראיתי בספר הברית בסימן רסא (ס"ק לט) בשם דבר אברהם (ח"א סימן לג) שדייק ברמב"ם בהל' מילה (פ"א ה"ב) שכתב דמכיון שהגיע לשעה שיכולין למולו כל שעה ושעה שמאחרו עובר בעשה וכל יום ויום מבטל עשה. וכתב על זה בדבר אברהם דמש"כ הרמב"ם בכל יום ויום פשוט דלאו דווקא אלא בכל רגע ורגע אע"פ שלא עבר יום שלם, דמאי שייך הכא שיעורא דיום כמובן. וכן עיין בשו"ת חסד לאברהם (יו"ד סימן ס) שנמי כתב דמילה שלא בזמנה קודם למילה בזמנה. ומסיק הדבר

אברהם וז"ל, "וכן אני רגיל להזהיר בכוא מעשה ליד. ולא נכון הוא מה שמאחרים את המילה גם שלא בזמנה שלא לשום צורך כי אם בשביל הקרואים עד שיתאספו, וראוי לעורר על זה", עכ"ל הדבר אברהם. ומציין בסוף התשובה דרבים השיגו על הוראה חדשה זו ותירץ דבריהם בדבר אברהם (ח"ב